

συνεγείας τοῦ δέρματος καὶ ἐπαφὴ τοῦ ιοῦ πρὸς τὸ λεμφατικὸν πλέγμα.

Οὕτως ἡ ἄλλως εἰσδύσας ἀπαξ ὁ ίὸς εἰς τὸν ὄργανισμὸν διαχείται τάχιστα, τοῦθ' ὥπερ δικαιολογεῖ τὴν ἀστοχίαν ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιπτώσεων καὶ τῶν δραστηριωτάτων ἔτι τοπικῶν θεραπειῶν.

Σημειωτέον τέλος ὅτι παρὰ πᾶσι τοῖς ιοβόλοις ζῷοις ὁ ίὸς τυγχάνει τῆς αὐτῆς πάντοτε φύσεως, εἴτε πρόκειται περὶ μελίσσης, εἴτε περὶ σφηκός, εἴτε περὶ σκορπίου τοῦ χερσαίου, εἴτε περὶ ἔχιος τοῦ εὔρωπαίου, εἴτε τέλος περὶ τοῦ τρομερωτάτου τῶν ὄφεων τῶν τροπικῶν χωρῶν. Μόνον κατὰ τὴν τοξικότητα ὑπάρχει διαφορά τις αἰτιολογοῦσα τὴν ἄλλοτε ἄλλην εἰκόνα τῶν ἐκ τοῦ δήγματος τοπικῶν καὶ γενικῶν φαινομένων, δεινουμένων καὶ μέχρι θανάτου. Οἱ ίὸς τῆς μελίσσης, τῆς σφηκός καὶ τοῦ σκορπίου περιέχει ἐπὶ πλέον καὶ μυρμηκικὸν ὄξυν, καθιστάντα τὸ δήγμα ὀδυνηρότατον, ἐνῷ τὸ ὄξυν τοῦτο ἀλλείπει ἐκ τοῦ ιοῦ τῶν ὄφεων, ὡς τὰ δήγματα τυγχάνουσιν ἀνάδυνα.

Τινὰ ἐκ τῶν θερμαίμων ζῷων, ως ὁ Ἐρπυστὴς ἢ Μούγκος (*Hesperestes griseus*), ὁ Ἀγριόχοιρος καὶ ὁ Ἀκανθόχοιρος, τυγχάνουσι πεπρο-

Eἰκὼν 3.

κιτμένα ἐκ φύσεως ὑπὸ ἀνοσίας τελείας κατὰ τῶν δηγμάτων τῶν ιοβόλων ὄφεων. Οἱ Ἐρπυστὴς εἶναι γένος σαρκοφάγων μαστοφόρων ζῷων ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Βιβεριδῶν, περιλαμβάνον τὸ γνωστότατον εἶδος *"Ixureumora"* ή *Φαραώνειον* μῆν, ως καὶ ἔτερον εἶδος ιθαγενὲς τῆς Ασίας, τὸν Μούγκον ἢ Μαγκούσταν (εἰκ. 3). ἐπιδεκτικὸν τιθασσεύσεως, θηρευτικὸν τῶν ιοβόλων ὄφεων, διπλαὶς εἰσαγγεῖς ἐκ τῆς Βαρβάδης εἰς Γουαδελούπην πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἑξολοθρεύσεως τῶν ἀρουραίων μυῶν καὶ εἰτα ἐξαπλωθὲν καθ' ὅλην τὴν Μαρτινίκην, ἐπεδειξεν ἐνταῦθα τὸ πλεονέ-